

jo prilepila sardinskemu kraljestvu, šteje 9 dežel ali provinc (deželo Milan, Pavia, Lodi, Bergamo, Komo, Sondrio, Brescia, Kremono in Mantovo). Vse te dežele skupaj merijo 375 kvadrat-milj; prebivavcov pa štejejo 2 milijona in 725,740, med katerimi je 2 milijona in 667,202 katoličanov, 666 protestantov, 2965 pa judov. — V beneškem kraljestvu pa se šteje prebivavcov 2 milijona in 300,997. Število prebivavcov lombardo-beneškega kraljestva se je od leta do leta množilo. V vsem skupaj je 813 občin ali sosesk, ktere merijo 414 avstrijskih kvadrat-milj. Po tem takem je naše cesarstvo po odstopu Lombardije zgubilo čez polovico dosedanjega lombardo-beneškega kraljestva. Lombardija je rodovitna in posebno blagoslovljena dežela; njeni kmetijski pridelki so obilni, njena živinoreja napravi veliko mleka, sirovega masla in sira; svilarstvo (židna reja) ji naklanja veliko bogastvo. Kakor pa je Lombardija bogata v kmetijskih pridelkih, tako revna je, razun židane robe, v obertnijskih izdelkih. Kolikor teh potrebuje, plačuje z unimi. Zato je Lombardija od nekdanjega avstrijskim obertnikom in fabrikantom ljuba dežela, kamor so veliko blaga prodali, in po pregovoru, ki se iz ust mnogih naših fabrikantov vsako leto sliši: „Letos je na Laškem (to je, Lombardo-Beneškem) kupčija „dobra“ ali „slaba“, je štel marsikter dunajsk in česk fabrikant dobro ali slabo kupčijsko leto.

Dežele nove italijanske ali laške zveze.

Laške dežele, iz katerih ima obstati prihodnja „talijanska zveza“, se verstijo po velikosti zemlje in po številu prebivavcov tako-le:

1. Napolitansko z 2033 geografičnimi kvadrat-milijami in 8 milijoni in 704,472 prebivavci,
2. Sardinija in Lombardija z 1764 milijami in 7 milij. 641,824 prebivavci,
3. Papeževe dežele z 748 milijami in 3 milijoni in 6000 stanovavci brez 10,000 judov, kteri tudi tukaj stanujejo,
4. Beneško z 433 milijami in 2 milijoni in 281,732 stanovavci,
5. Toskana z 397 milijami in 1 milijon 815,686 prebivavci,
6. Parma z 112 milijami in 500,000 prebivavci,
7. Modena z 109 milijami in 600,000 prebivavci.

* Imenitna palača Tuillerije v Parizu, ki se imenuje „Tuilleries“, in v kateri stanujejo francozki kralji in cesarji, je dobila svoje ime od cegelnice (Ziegelhütten), ki so nekdanj na tem mestu stale. Katarina Medicijska je leta 1564 zidala to kraljevo poslopje.

Čertice iz dnevnika.

Spisal A. K. Cestnikov.

II. *)

Šiška in Servola.

Iz Tersta v Servolo do „Beniča“ je ravno tako deleč, kakor iz Ljubljane v Šiško do „Žibertova“. Korakov sicer nisem meril, minut tudi nisem štel, pa kaj bi imelo vse zmerjeno biti! Jaz pravim, da je tako; kdor ne veruje, naj se prepriča sam; saj mu ne branim. Mati Žibertova mu bode, kakor vsakemu gostu, dobro postregla, pa tudi pri Beniču mu ne bo treba stradati. Omenim pa, da ostrige servolanske niso tako okusne kakor so klobase Žibertove.

Ko sem šel prvokrat v Šiško, me je spremljal iz Ljubljane melanholični prijatelj Groga. Moj temperament se je ravnal po temperamentu mojega tovarša, toraj sva kaj ozbiljno stopala po cesti, ktero so posvetile stopinje očeta

Vodnika. Nekako milo mi je bilo pri sercu, ko stopim na vert Žibertov ter zagledam leskeče čerke na slavivnem kamnu Vodnikovem. Čudne misli prehajajo domoljuba na tem mestu; nekak čaroben duh veje povsod; serce bije hitreje, spomin se sbudi na nekdanje čase, duh preleti v trenutku sto let!

Čisto drugačno lice je imelo moje prvo potovanje v Servolo (po domače Škedenj). V veselem društvu mladih študentov sem jo mahal ob bregu sinje Adrije prepevaje domače pesmice. Kar prihajajo za nami Breškice *) na ponižnih živalicah, ktere je narava obdarovala s precej dolgimi ušesi. Te živalice dolgotuho nosijo dan na dan vsako jutro kruh v Terst, nazaj domú pa imajo visoko čast, da smejo svoje gospodarice nositi, ktere nekako vitežko sedijo na zverženem herbtu oslovskem. Ko nas dojdejo ponosne jezdarice, poskačejo urno z oslov, ter nam ponujajo za mali denar gerbave herbte poterpežljivih živalic. Brez odloga se spravimo vsi na Pegaze, ter jašemo v urnem teku proti Servoli. Potrebno se mi zdi omeniti, da v teržaški okolici ni nič posebnega, ako se kdo vsede na osla. Ako hoče gospod inštruktor svojemu učencu veselje napraviti, mu najme osla za eno ali dve uri, da vidi mlada kri, kako se raduje pohlevna živalica nad — nad malim študentom.

Od Servole nič ne vem povedati. Lahko zna biti, da so jo Rimljani sozidali, pa jaz ne vem. Cerkev je nova, turn pa je že star; cerkev je žolta, turn je pa črn in stoji od cerkve nekoliko oddaljen čisto sam kakor panj v hosti. Nad cerkvenimi vratami je nekaj zapisano, pa ne vem kaj; nisem mogel brati, ker sem bil očala domá pustil; hlida je namreč hud veter, pa sem se bal, da bi mi jih ne odnesel v morje. Ribice bi sicer imele veliko veselje nad takim orodjem, vendar bi jim ne pomagalo kaj, ker vidijo brez očal bolje kakor marsikdo drugi z očali in cvikerom. Kar se tiče očal, sem zapazil, da Teržačanje ne nosijo tako splošno pluznih koles na nosu, kakor gospodje drugih mest. To je menda znamenje, da Teržačanje ne marajo dosti za učenost. Po drugih mestih, v katerih učenost kaj več velja kakor prosti materializem, so očala dosti bolj čislane, ker so znak učenosti. Zato jih rad natakne marsikteri ferkolin, ki ima oči zdrave, da ljudje vidijo, kako mu učenost gleda iz očal.

Rad bi še pisal naprej, pa ne vidim več. Luč že umira, obervi se mi že stiskajo, vse, vse me že opominja na posteljo. Zunaj tudi nekaj ropoče in straši. Lahko noč tedaj!

Slovanski popotnik.

Mlinarjev Janex, slovenski junak ali vplemenitenje Teharčanov. Spisal po narodni pripovedki iz srede 15. stoletja Fr. Kočevar. Natis K. Albrecht-a u Zagrebu 1859.

„Mlinarjev Janex“ se je v „Novicah“ prikupil svojim bravcom tako, da so s tem celi knjižici že sami kritiko polno hvale pisali. Kakor je bil v „Novicah“ za pokušino podani odlomek od konca do kraja mičen, tako je tudi cela povest, skozi in skozi naudana narodnega duha, ki je rodil pripovedko na Štajarskem v 15. stoletji. Razločuje se le pisava v „Novicah“ natisnjene odlomka od pisave cele knjige v mali pešici tistih malenkost, ki so se nam v premembi nekterih besed in oblik potrebne zdele, da se — pri vsi svobodi, ki jo v pisanji radi dovoljujemo svojim častitim pisateljem — vendar v poglavitnijih rečeh ohrani „Novicam“ navadna raba slovenske besede. Tako, na priliko, pri vsi svoji iskreni ljubezni do sorodnih južnih bratov in pri vsem hrepenjenji po vzajemnosti slovenski ne

*) Breškice se imenujejo kmetice med Basavico in Koprom, ktere se od Mandrijark znatno razlikujejo po opravi. Niso tako verle kakor so Mandrijarke, čeravno so tudi nektore prav snažne in zale. Nosijo pozimi čohasto čiško sukujo, v ktero se zavijajo v hudi burji, poleti pa imajo avitlo-černe janke brez rokavov. Pisatelj.

*) „Kdo bo vsemu svetu pogačo namesel?“ more pač res vsak potopisec reči, — ergo smo ad acta djali čertice v potopisih. Vred.